

Lærerrollen

Kai Nilsen, kurs for tillitsvalgte private skoler 17.10.24

Bakgrunn

Lisa Beth Waterloo Laugtug Foto: Kari Oliv Vedvik

[Vis mer](#)

Lærere får stadig nye oppgaver:

Lisa måtte flytte snømennene til elevene

Bakgrunn

Lærere dynges ned i oppgaver

**– Vi er blitt både lærere,
psykologer og sosialarbeidere**

Bakgrunn

- Vi må tørre å snakke om hva lærere ikke skal drive med**

Bakgrunn

LÆRER-LEDEREN: Geir Røsvoll (55) er ranaværing som bor i Trondheim og jobber i Oslo. For bildets skyld: I skolegården på Vahl skole.
Foto: Frank Ertesvåg

Varsko etter nye lærer-tall: – Står i veien for god læring

Geir Røsvoll (55) er Skole-Norges nye lærer-general – og skryter av et fantastisk yrke. Men ferske tall bekymrer ham.

- 72 prosent av lærerne svarer at de opplever at muligheten til å følge opp elevene har blitt dårligere de siste årene.
- Like mange (72 prosent) svarer at de har mer ansvar nå enn for tre år siden.
- Enda flere (81 prosent) sier de utfører oppgaver som ligger utenfor deres ansvarsområde.

De gjør oppgaver som vaktmestere, rådgivere, helsesykepleiere og renholdere, viser undersøkelsen som Respons har utført for Utdanningsforbundet.

Her er eksempler på uønskede oppgaver:

69 prosent av lærerne som er blitt pålagt flere oppgaver de siste tre årene har utført renholds- og vaktmesteroppgaver. Dette inkluderer:

- Å tømme søppelbøtter i klasserommet.
- Å vaske og tørke av pulter og annet inventar.
- Å rydde og organisere i klasserom og fellesarealer.
- Å fjerne og håndtere søl og rusk, inkludert matrester.
- Å vaske gulv når det trengs.
- Høye løft.
- Reparasjoner og vedlikeholdsarbeid i klasserommet, som kan inkludere fiksing av inventar.
- Å sørge for at klasserommet og skoleutstyret er i god stand, som å bytte pærer eller stramme skruer.
- Små reparasjoner eller justeringer utendørs.
- Å fikse på lekeapparater og andre ting i skolegården.

Bakgrunn

Strategisk plan 2024–2025 – Lærerrollen og laget rundt barnehagebarn og elever

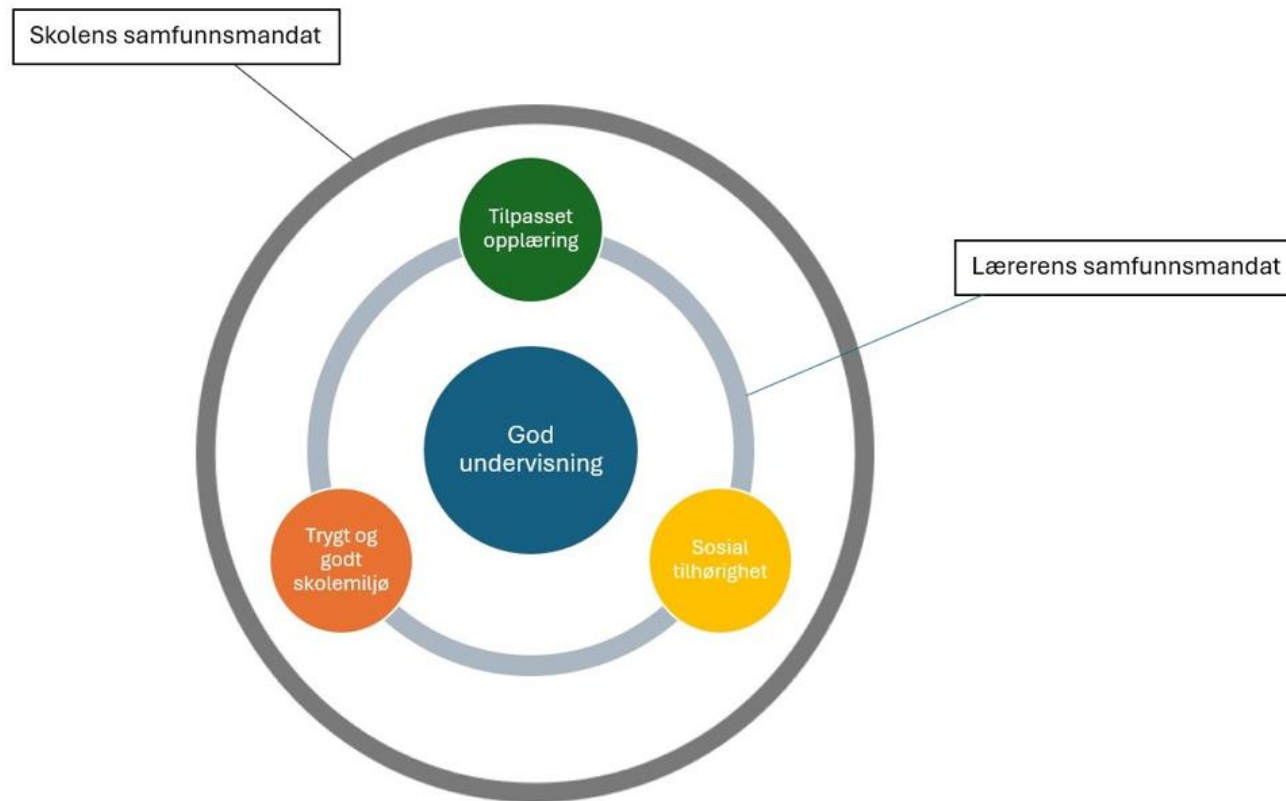
STRATEGISK SATSING FRA AUGUST 2024 TIL AUGUST 2025:

Utdanningsforbundet skal ta et særskilt ansvar for å definere lærerrollen, og arbeide for en felles forståelse av hva som ligger i denne. Vi skal også synliggjøre vår forståelse av hva som utgjør et godt lag rundt barnehagebarn og elever.

Bakgrunn

Lærernes samfunnsmandat

Hva ligger egentlig i lærerrollen?

- **Lærerrollen er sammensatt**
- Ingen fasit
- Stor grad av autonomi
- **Samfunnsmandatet er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og danning**
- Lover og forskrifter
- Lærerprofesjonens etiske plattform
- Utdanning
- Lærerplanverket
- Arbeidskontrakt og arbeidsplan
- De færreste har en konkret stillingsinstruks

Lærerprofesjonens etiske plattform

Vi er én profesjon av barnehagelærere, lærere og ledere i barnehage og skole. Vårt samfunnsmandat er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og danning. Våre verdier, holdninger og handlinger påvirker dem vi arbeider for og med. Plattformen er et felles grunnlag for å videreutvikle lærerprofesjonens etiske bevissthet. Alle barnehagelærere, lærere og ledere har et ansvar for å handle i samsvar med plattformens verdier og prinsipper.

Arbeidsoppgaver

- Planlegge og gjennomføre undervisning
- Bidra til et positivt læringsmiljø
- Samarbeide med kollegaer og foresatte
- Delta i skolens/oppvekstsenterets utviklingsarbeid

Avdelingsleder er lærers nærmeste overordnede.

Lærer skal gi opplæring i samsvar med læreplaner og opplæringsloven.

Lærer skal arbeide i samsvar med skolens virksomhetsplan og verdigrunnlag, og de felles kjørereglene «Felles Fokus og felles Ansvar»; samt inngått lokal arbeidstidsavtale for skoleåret.

Lærer skal delta i pedagogiske råd og utvalg som etableres i skolen, og kan pålegges funksjonen som kontaktlærer. I henhold til den lokale arbeidstidsavtalen skal lærer delta på foreldremøter, interne og eksterne samarbeidsmøter og i pedagogisk utviklingsarbeid i skolen.

Lærer har for øvrig ansvar for følgende oppgaver:

- Forestå opplæring i klasser, grupper og kurs i fag som en har kompetanse i.
- Delta på planleggingsdager i henhold til oppsatt skolerute.
- Utarbeide Terminplaner for opplæringa i de fag lærer har ansvar for, samt utarbeide individuelle opplæringsplaner for elever som har rett til slike.
- Vektlegge at opplæringen tilpasses den enkelte elevs nivå.
- Gi elevene muntlig og skriftlig underveisvurderinger og sluttvurdering i sine fag.
- Føre elevfravær fra timer fortløpende i VIS.
- Påse at dokumentasjon i henhold til regelverket/rutiner føres i VIS.
- Lage forslag til eksamensoppgaver og delta i sensur iht. forskrift.
- Bistå ved klagebehandling i sitt/sine fag.
- Holde seg pedagogisk og faglig oppdatert innen sine fag.

Sett grenser!

- Ingen kommer til å sette grenser for oss
- Med stor autonomi følger det også definisjonsmakt
- Vi må selv ta ansvar for å sette grenser for lærerrollen

Ill.foto: Wikimedia Commons / Tarre10 Lisens: CC-BY-SA 4.0

Vis mer

– Slutt med det!

Slutt med..

- **Å bryte opplæringsloven**

Ikke godta at elever som har krav på individuelt tilrettelagt opplæring/spesialundervisning ikke får det på grunn av ressursmangel, vikarmangel eller manglende kompetanse ved skolen. Elever som har vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring /spesialundervisning, har rett på dette i henhold til Opplæringsloven § 11-6. Vi anbefaler derfor at det meldes inn avvik når individuelt tilrettelagt opplæring/spesialundervisning ikke blir gjennomført som planlagt

Slutt med..

- **Å medisinere elevene**

Slutt med å gi elever medisiner dersom du ikke føler deg trygg på det. Dette er en oppgave som krever opplæring og i noen tilfeller helsefaglig utdanning. Arbeidsgiver kan ikke pålegge deg en slik oppgave om du ikke ønsker det. Dette slås fast i punkt 6.3 i rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

Slutt med..

- **Å godta slag, spark og ufin språkbruk**

Slag, spark og ufin språkbruk er ikke en del av lærerjobben. Det spiller ingen rolle om den som utøver volden er 9 eller 16 år. Arbeidsmiljøloven er klokkeklar: “Arbeidstaker skal ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden og skal så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre”. Om du utsettes for noe slikt, så skal det meldes avvik.

Slutt med..

- **Å være renholder og driftsoperatør**

Slutt med å vaske toalett, gulv, pulter, stoler eller annet på skolen. Dette er en oppgave som krever renholds faglig utdanning. Slutt med å reparere inventar på skolen. Dette er en oppgave som krever fagutdanning og som skal gjøres av ansatte på drift. Dette bekreftes av SFS 2213 pkt.5 som sier: «*Skolens og undervisningspersonalets kjerneoppgave er å gi god undervisning*»

Slutt med..

- **Å ta på deg ekstraundervisning uten betaling**
Slutt å ta på deg ubetalt ekstraundervisning i hulltimene dine for å legge til rette for at elevene skal få vurderingsgrunnlag. Stadig flere lærere strekker seg for langt for at elevene skal fullføre og bestå. Når du tar på deg ekstra oppgaver, som undervisning, skal dette kompenseres i tråd med § 5.2 i SFS2213

Slutt med..

- **Å reise med elever uten godtgjøring**

Når du reiser med elevene gjør du det på oppdrag for skolen. Når reisen går utover din vanlige arbeidstid, skal du godtgjøres for dette. Dette er regulert i tariffavtaler som både Utdanningsforbundet og arbeidsgiver har skrevet under på. Du skal alltid bruke SGS 1010 for å sikre at du får betalt for jobben du gjør

Slutt med..

- **Å betale for arbeidsverktøy av egen lomme**

I følge arbeidsmiljøloven § 4.4 er det arbeidsgiver som skal stille med arbeidsverktøy du bruker i jobbsammenheng. Dette gjelder også bruk av telefon i arbeidstiden. Om du bruker privat telefon og kjøper inn læremidler for dine egne penger, så er du med på å skjule hva det faktisk koster å drive en god skole

Lærer og tillitsvalgt Espen Rustad. Foto: Jørgen Jelstad.

[Vis mer](#)

Kurser ansatte i å stoppe gratisarbeid:
**Slik får lærere flere tusen mer i
lønn gjennom 2024**

- Lærere i skolen må gjøre seg kjent med lærernes arbeidstidsavtale. Vit hva som skal gjøres når, vit forskjellen på planfestet tid og ikke-planfestet tid (bunden og ubunden tid). Ha en plan for start- og sluttidspunkt.
- Barnehagelærere bør en plan for å ta ut plantid, og en plan for å ta den igjen om den faller bort.
- Be om overtid for møter og pålagt arbeid utenfor arbeidstid (HTA § 6).
- Sørg for å få delt dagsverk og kveldstillegg for planlagte foreldremøter i skolen.
- Husk å få kompensasjon for forskjøvet arbeidstid om man får endret vakt i barnehagen (HTA § 6.8).
- Ikke dra på overnatting med elever uten å få betalt eller uten korrekte vaktplaner.
- Ikke kjør med bil/kollektiv i arbeidstiden til møter og lignende uten å føre reiseregning for det.
- Ikke godta pålagt avspasering i stedet for utbetalt overtid. Overtid skal betales ut om den ansatte ikke ønsker avtale om avspasering (AML § 10-6).